

Van: Kopteam

Aan: bestuurders versterken en ondergrond

Datum: 31 augustus 2020

Betreft: advies over advies ACVG tijdvakken en NPR

De ACVG heeft een advies uitgebracht over tijdvakken. De regio heeft de gelegenheid om op dit advies te reageren. Door een ambtelijk kopteam is onderstaande notitie hiertoe voorbereid. (vervolgproces noemen).

Vanuit het belang van onze inwoners vinden wij dat in het LPA duidelijk moet zijn welke NPR en welk tijdvak voor dat jaar op hun woningen wordt toegepast. Hierbij krijgt de gemeente de ruimte om gebieden en clusters aan te wijzen. Dit om te voorkomen dat tweedeling in de dorpen ontstaat. Het te kiezen tijdvak is daarbij primair aan de gemeente. Hierbij merken we wel op dat wij daarbij zoveel mogelijk uitgaan van de zekerheden in de gaswinning.

De versterkingsaanpak is erop gericht om ervoor te zorgen dat onze inwoners op zo kort mogelijke termijn net zo veilig kunnen wonen als inwoners elders in Nederland. Vanwege de gaswinning is dat nu niet het geval. De versterkingsaanpak loopt al geruime tijd en er zijn in die tijd door verschillende verantwoordelijken veel beloftes en toezeggingen gedaan. De praktijk is echter dat onze inwoners reeds lange tijd in onzekerheid zitten over wat er wanneer gebeurt en hoe dit gebeurt. De kranten staan er dagelijks vol mee en in onze dagelijkse praktijk spreken wij deze inwoners. Een veel gehoorde kritiek op de huidige gang van zaken is, dat deze niet transparant is en niet voorspelbaar. Door voortduren de kaderstelling te wijzigen is een brei aan aanpakken ontstaan die zowel voor de inwoners als voor de professionals niet meer te overzien is.

Wij bezien het advies dat u heeft gegeven over het hanteren van tijdvakken dan ook vooral in het licht van bovenstaand. Wij kijken naar de sociaal maatschappelijke kant. Met andere woorden; hoe gaat dit advies in de praktijk onze inwoners helpen, of niet. Hieronder geven wij een aantal punten weer die wij u willen meegeven ten behoeve van uw definitieve advies.

Huidige situatie

De versterkingsaanpak van de afgelopen jaren is in samenspraak met de gemeenten opgesteld. Eerst vanuit de risicoaanpak van binnen naar buiten, van rij naar vrij etc. En de afgelopen jaren op basis van de HRA. Voor een adequate versterkingsaanpak hebben de gemeenten vanuit het perspectief van de bewoners, de samenhang in dorpen en wijken en vanuit het veiligheidsbelang, gebieden of clusters gedefinieerd. Afgelopen periode is gebleken dat deze logische clustering niet op die wijze is uitgevoerd. We zijn nu nog bezig om hiervoor een reparatieslag uit te voeren. Dit met het oogpunt dat binnen deze zorgvuldig door ons gegeven gebieden geen verschillen in versterking ontstaan die niet meer uitlegbaar zijn. Wij willen voorkomen dat een dergelijke situatie zich in de toekomst weer voor zal doen. Voorspelbaarheid en uitlegbaarheid zijn daarbij voor ons belangrijke waarden.

Afbouw gaswinning is niet wettelijk vastgelegd.

Uw advies gaat sterk uit van een afbouw van de gaswinning en een stopzetting ervan in 2022. Wij zien op dit moment dat de gaswinning wordt afgebouwd en hebben geen reden om eraan te twijfelen dat het kabinet voornemens is om deze lijn voort te zetten. Echter, als er iets is dat we in de afgelopen corona-periode hebben geleerd, is het wel dat het moeilijk is om voorspellingen te doen en dat zaken snel kunnen veranderen. Zolang de afbouw en stopzetting van de gaswinning uit

het Groningenveld niet wettelijk is vastgelegd, kunnen er altijd (geo)politieke redenen zijn om toch af te wijken van het huidige basispad. Er zijn nu al partijen in de Tweede Kamer die openlijk spreken van juist het opvoeren van de gaswinning vanuit het Groningenveld. Daarom vinden wij het onverstandig om in de versterking rekening te houden met iets wat nog niet aan de orde is. Het versterken naar een seismiciteit die hoort bij een gaswinning die over één of twee jaar plaats zou kunnen vinden, vinden wij te weinig zeker gesteld. Kortom, wij vinden dat het uitgangspunt het hier en nu moet zijn. Wij vragen u daarom in uw advies dit mee te nemen en de minister te adviseren om de tijdvakken te gebruiken die horen bij de winning die op dit moment plaatsvindt.

Het huidige tempo **van versterken** zou niet het uitgangspunt moeten zijn.

Er is nog een reden waarom wij het gebruik van tijdvakken die in de toekomst liggen afraden. Die werkwijze gaat ervan uit dat het anderhalf tot twee jaar duurt voordat de versterking van een woning plaats heeft gevonden. Dat is gebaseerd op de huidige ervaringen en wij zien inderdaad ook dat het erg lang duurt voordat een woning daadwerkelijk is versterkt. De NCG zelf geeft aan te weinig capaciteit te hebben om de uitvoering van de versterking ter hand te nemen. Maar om dit nu als voldongen feiten te accepteren en dan het systeem er maar op aan te passen, is niet in het belang van onze inwoners. Het is van belang om nu aan de slag te gaan en te zorgen dat de resultaten van versterking voor onze inwoners zichtbaar wordt.

Wij vinden het niet juist om hier al op te gaan voorsorteren door een tijdvak te kiezen dat past bij het moment waarop de woning waarschijnlijk (pas) is versterkt. Daarmee wordt feitelijk het trage systeem beloond, terwijl de inspanning erop gericht zou moeten zijn om het systeem juist te versnellen. Door de capaciteitsproblemen bij de NCG en de markt als een gegeven te beschouwen en hier in de kaderstelling op te anticiperen, is er geen enkele urgentie meer bij de NCG en de bureaus om een daadwerkelijke versnelling te bewerkstelligen.

Samenhang met advies typologieaanpak en scope versterkingsopgave van belang

Er is u gevraagd om een advies uit te brengen op de typologie aanpak. Wij hebben van de NCG begrepen dat wanneer de aanpak snel wordt geïmplementeerd hiermee op hele korte termijn zo goed als de gehele scope van 27.000 adressen van een versterkingsadvies kan worden voorzien. Als dat inderdaad gebeurt dan staat de uitvoering van deze versterkingsadviezen onder druk. De kans is immers aanwezig dat het stuwmeer van beoordelingen wordt vervangen door een stuwmeer van uitvoering. Het kan dus ook niet anders dan dat uw advies over de tijdvakken en uw advies over de typologieaanpak in samenhang door u moet worden bekeken. De typologieaanpak gaat immers uit van clusters op basis van typologieën en niet van clusters op basis van ruimtelijke en maatschappelijke structuren. Juist bij het gebruik van een typologische aanpak is het van groot belang dat er vooraf duidelijkheid is over de beoordelingskaders en randvoorwaarden, om te voorkomen dat er nieuwe tweedelingen in dorpen, buurten en straten plaatsvinden. Ook de scope van de opgave zou onderdeel uit moeten maken van één adviesaanvraag. Een goede monitoring in relatie met de gebruikte tijdvakken en versnellingsaanpakken zoals de typologieaanpak moet zorgen dat inwoners wiens huis buiten de scope valt weer vertrouwen krijgt in het systeem.

Geen herbeoordeling

U adviseert geen herbeoordeling op nieuwe tijdvakken wanneer een beoordeling reeds heeft plaatsgevonden. Daar zijn wij het mee eens. Wij zien het LPA als het moment om voor dat jaar het kader en het tijdvak vast te klikken. Alleen dan creëren we voorspelbaarheid en zekerheid bij de bewoners en kunnen we er gezamenlijk voor zorgen dat er geen nieuwe tweedelingen in dorpen, buurten en straten ontstaan.

Regio betrekken bij adviesaanvraag

Wij waarderen het dat u ons, voorafgaand aan uw definitieve advies, de gelegenheid geeft te reageren en u van input te voorzien. Om ervoor te zorgen dat uw adviezen echt aansluiten op de praktijk die wij dagelijks in Groningen ondervinden, vinden wij het echter van groot belang dat u juiste adviesvragen krijgt. Wij stellen dan ook voor dat de adviesvragen voortaan niet enkel vanuit de ministeries of de NCG aan u worden gesteld, maar mede vanuit de regio. De kans is groot dat wanneer er overeenstemming is tussen rijk en regio over de vraagstelling er bij alle partijen ook snellere acceptatie is van het door u gegeven antwoord. Daarom stellen wij voor dat u bij elke adviesaanvraag die u krijgt, voortaan als eis neerlegt dat de regio moet zijn betrokken bij de totstandkoming van deze aanvraag.

Ontbreken advies over buiten-werkingsgebied-NPR

We zien dat, indien de gaswinning inderdaad verder afneemt, er in de tijdvakken t5 en t6 woningen die in de scope zitten dan buiten het werkingsgebied van de NPR9998 (<0,05g) vallen. Wij vinden dat een zorgvuldige oplossing gezocht moet worden richting de individuele bewoners om dan deze woningen alsnog formeel veilig te verklaren.

Ontbreken advies over nieuwbouw

Mede in aanvulling op het bovenstaande missen wij een advies over het hanteren van de tijdvakken bij nieuwbouw. Ook hier moet voor de bouwer helderheid bestaan over het te hanteren tijdvak zodat ook duidelijk is op welke vergoeding van de nieuwbouwregeling aanspraak kan worden gemaakt.

Communicatie moet beter

U noemt terecht dat nieuwe kennis voor de bewoners inzichtelijk moet zijn en tijdig zijn gecommuniceerd. U constateert vervolgens dat bij het gebruik van tijdvakken in nieuwe situaties er geen sprake is van ontstane verwachtingen.

Wij vinden dat, ongeacht de uitkomst van deze discussie, de communicatie naar onze inwoners en het effect van deze keuzes op de versterking van hun woning onvoldoende is. Daarnaast bieden wij met ons Lokaal Plan van Aanpak met de gebiedsgerichte aanpak wel degelijk verwachtingen over een vergelijkbare aanpak in een gebied.

Bijlage: analyse per onderdeel van het advies van de ACVG

1. *Ga bij nieuwe nog te starten beoordelingen niet meer uit van de oude tijdvakken (t1, t2, t3) en hanteer per direct de nieuwe tijdvakken (t4, t5, t6)*

ACVG geeft hierbij aan dat de meest recente prognose voor afbouw van de gaswinning (kamerbrief feb 2020) ipv het in 2018 aangegeven afbouwpad leidend moet zijn. Daarnaast geeft zij aan dat met de NPR9998; 2020 ipv NPR9998; 2018 moet worden gewerkt.

Het is goed om zoveel mogelijk met de nieuwste inzichten te werken. Daar zijn we het mee eens met uitzondering van de gebiedsgerichte aanpak. Daar waar wij onze argumenten hebben neergelegd om breuklijnen in de dorpen te voorkomen zijn deze ook naar de toekomst toe geldig. De door de gemeente aangedragen gebieden en clusters dienen zoveel mogelijk via 1 systematiek te worden beoordeeld.

Daarnaast vinden wij dat niet moet worden vooruitgelopen op toekomstig nog niet vastgestelde gaswinning. Dit betekent dat dus gerekend zou moeten worden met het gaswinningsniveau van het komende gasjaar t4 (2020/21) en nog niet met het gemiddelde gaswinningsniveau in t5 (okt 21-okt23) of t6 (okt 23-okt 29).

2. *Wanneer beoordeling of het ontwerp al heeft plaatsgevonden: doe deze niet over met de nieuwe tijdvakken, tenzij de eigenaar dat wenst.*

Wij zijn het eens met dit advies. Maar wij zouden daarin nog een stap verder willen gaan. Op dit moment hebben wij geen zicht op wanneer een adres in ons LPA daadwerkelijk beoordeeld wordt. Daarmee hebben wij en de bewoners geen zicht met welk kader gerekend gaat worden. Wij vinden het van belang dat het beoordelingskader en tijdvak in het LPA voor het komende jaar wordt vastgelegd. Daarmee geven wij invulling aan ons opdrachtgeverschap en bieden we duidelijkheid aan onze inwoners. Daar waar vanuit de maatschappelijke en sociale context nodig kunnen wij dan ook gebieden aanwijzen die met een zelfde tijdsvak moeten worden beoordeeld.

3. *Hanteer per direct tijdvak 5 bij nieuw te starten beoordelingen*

Wij zijn het niet eens met dit advies.

- Door tijdvak 5 te kiezen: de periode oktober 2021 t/m oktober 2023, anticiperen we op een afbouw van de gaswinning en bijbehorende seismiciteit die nog moet plaatsvinden. Een afbouw die wettelijk niet is vastgelegd en dus gewijzigd kan worden als de omstandigheden daarom vragen.
- Het anticiperen op een uitvoering in de toekomst kan een perverse prikkel voor de uitvoeringsorganisatie zijn om te vertragen. Het is van belang voor onze inwoners dat zo snel mogelijk met de uitvoering wordt begonnen zonder dat daar een termijn aan gekoppeld wordt.
- Het verbaast ons dat u t5 adviseert per direct terwijl de tijdsignalen, die nodig zijn voor de NLTH methode, nog niet gereed zijn. Deze NLTH methode wordt voor complexere gebouwen gehanteerd. Maar wij hadden ook begrepen voor de verificatie van de typologieaanpak. Het is voor ons onduidelijk hoe deze omissie zich verhoudt tot uw advies en op welke termijn deze tijdsignalen dan wel beschikbaar zijn.

4. *Kom met spoed tot een integrale uitvoeringsplanning die gebaseerd is op veiligheidscriteria en de uitvoeringscapaciteit en die aansluit op de de opname en beoordelingscapaciteit*

Het is voor onze inwoners van het allergrootste belang dat zij zicht krijgen op wanneer zij aan de beurt zijn voor de versterking. Het is ook van belang dat voor de inbreng van onze inwoners voldoende tijd geraamd wordt. Wij onderschrijven dit uitgangspunt volledig maar koppelen het los van de toepassing van een tijdvak/NPR (zie ook punt 3).

5. *Zorg dat de tijdsignalen zo spoedig mogelijk beschikbaar komen met als eerste prioriteit t5 en daarna t6*

Gelet op wat wij eerder hebben gezegd vinden wij dat zo spoedig mogelijk de tijdsignalen van t4 beschikbaar moeten komen.